

Archeologienota

Lommel Balimheide Molse Nete

Deel 2: Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Gemotiveerd advies.....	2
2.1	Datering en interpretatie onderzoeksterrein	2
2.2	Waardering archeologische vindplaatsen	2
2.3	Impactbepaling	2
2.4	Bepalingen van de maatregelen	3
2.4.1	Kennispotentieel verder (voor)onderzoek	3
2.4.2	Volledigheid van het (voor)onderzoek	3

1 Administratieve gegevens

Algemeen

Naam site	Lommel Balimheide Molse Nete
Ligging	Balimheide Molse Nete, gemeente Lommel, provincie Limburg
Kadaster	Lommel, Afdeling 1, Sectie C, Percelen: 1768/00F000
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2021-0519
Reeds uitgevoerd vooronderzoek	Bureauonderzoek (Projectcode: 2021C463) Landschappelijk bodemonderzoek (Projectcode: 2021E338)
Bewaarplaats archief	BAAC Vlaanderen

Actoren

Auteur	Sarah De Cleer (Archeoloog)
Betrokken actoren	Inger Woltinge (Archeoloog) Sander Op De Beeck (Bodemkundige)
Betrokken derden	Ferdi Geerts (Erfgoed Lommel)

Plangebied

Oppervlakte plangebied	9.055 m ²
Kartering gewestplan	Industriegebied (<i>Bedrijvenzones 1 code: 1000</i>)

2 Gemotiveerd advies

2.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Op basis van het bureauonderzoek kan een inschatting gemaakt worden inzake datering en interpretatie van het plangebied *Lommel Balimheide Molse Nete*. Het bodembestand binnen de contouren van het plangebied lijkt niet aangetast te zijn gedurende de laatste eeuwen. Op de historische kaarten ligt het plangebied te midden open gebied, “woeste grond”, overgang van heide en moeras. Op basis van de orthofotografische bronnen kan gesteld worden dat het terrein ingericht was met rabatten, met de kenmerkende parallelle grachtjes.

Op basis van de orthofotografische bronnen kan de recente geschiedenis van het plangebied gereconstrueerd worden en is de evolutie van het landgebruik binnen de contouren van het plangebied te zien tijdens de 20ste eeuw.

Aan de hand van de orthofoto's is te zien dat het plangebied sinds de jaren '70 in gebruik is met rabatten en dit tot op vandaag ongewijzigd bleef. Binnen de contouren van het plangebied tekenen zich parallelle lijnen af, in een noordwest-zuidoostelijke richting. Dit zijn rabatten, waarbij het plantbed verhoogd is en afgescheiden door parallelle grachten. Deze zijn ook in de omgeving aanwezig en reiken tot aan de Molse Nete. Deze situatie blijft ongewijzigd tot in de huidige toestand, enkel de bomen en/of struiken tussen de rabatten zijn verdwenen. Het terrein ten noord(west)en werd ingericht als zonnepanelen veld en verschillende windturbines werden opgericht.

2.2 Waardering archeologische vindplaatsen

Het plangebied *Lommel Balimheide Molse Nete* ligt binnen het archeologisch geheel *Molse Nete*, waar bij voorgaand archeologisch onderzoek archeologisch erfgoed werd aangetroffen, deel uitmakend van het finaalpaleolithisch en mesolithisch sitecomplex ten noorden van de depressie van de Molse Nete.

2.3 Impactbepaling

Op basis van de plannen voor de toekomstige werkzaamheden, aangeleverd door de opdrachtgever, kan de impact van de geplande werkzaamheden op eventueel aanwezige archeologische waarden ingeschat worden.

Het terrein zal geëgaliseerd worden door het afplaggen van de bulten op de ruggen van de rabatten en door het induwen van de bodemtoplaag in de sleuven. Om een effen profiel te kunnen herstellen en de grachten te kunnen dempen, zal de bovenste 5 cm afgegraven worden, wat datgene is dat destijds werd uitgegraven bij de aanleg van deze grachtjes. De originele bodem zal hierbij niet aangetast worden. Door deze afgraving komt het oude maaiveld, de top van de bouwvoor, terug aan het licht. Uit het landschappelijk bodemonderzoek bleek dat de bodem binnen de contouren van het plangebied goed bewaard is. De bouwvoor bleek tot 20-25cm dik. De geplande werken zullen echter de archeologische niveaus niet verstoren, wanneer een buffer van 20 cm wordt gehanteerd, terwijl slechts gemiddeld 5 cm zal afgegraven worden. De impact van de geplande werkzaamheden op de bodem is dus zeer klein te noemen.

2.4 Bepalingen van de maatregelen

2.4.1 Kennispotentieel verder (voor)onderzoek

Om het potentieel op kennisvermeerdering te bepalen dienen de geplande werkzaamheden afgetoetst te worden met de archeologische verwachting. De opdrachtgever plant het egaliseren van rabatten. Dit zal bestaan uit het afplaggen van de bulten van pijpenstro op de ruggen van de rabatten en het afvoeren van het plagsel naar de nabijgelegen takkenril. Daarnaast het her-egaliseren van het terrein door het induwen van de bodemtoplaag in de sleuven. Hiertoe wordt de toplaag van de grond teruggebracht in de sleuven, waarbij dit gaat over ongeveer de bovenste 5cm van de ruggen dat nodig is om een effen profiel te herstellen. Doordat ook in de sleuven een aanzienlijke begroeiing van pijpenstro aanwezig is, zal er nog iets minder materiaal nodig zijn om ze te dempen, waardoor gemiddeld 5 cm van de ruggen in de sleuven moet geschraapt worden.

De geplande werken zijn te ondiep om een impact te hebben op de ondergrond, slechts 5cm zal worden afgegraven terwijl uit het landschappelijk bodemonderzoek bleek dat de bouwvoor 20-25 cm dik is. Verder onderzoek is niet aangewezen aangezien dit niet tot nuttige kennisvermeerdering zou leiden.

In het kader van de geplande werkzaamheden lijkt het potentieel op relevante kenniswinst hier klein tot onbestaande.

2.4.2 Volledigheid van het (voor)onderzoek

Volgens de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek¹ is er onvoldoende informatie over de aan- of afwezigheid van een archeologische site. Het kennispotentieel kon voldoende bepaald worden. Verder vooronderzoek is niet aangewezen.

¹ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020 fig.3